

СТАНОВИЩЕ

по конкурса за доцент по направление 2.1. Филология (Общо и балканско езиковедие. Ареална лингвистика), обявен от СУ „Св. Климент Охридски“ в

Държавен вестник бр. 9 от 02.02.2016 г., с единствен кандидат

гл. ас. д-р **Дарина Максимова Младенова-Михайлова**

Гл. ас. д-р Дарина Младенова-Михайлова е преподавател в Катедрата по общо, индоевропейско и балканско езиковедие от 2010 г. Преди тази дата тя дълги години работи в Института по балканистика при БАН, където през 1997 г. защитава дисертация на тема *Балкански етнолингвистични успоредици из областта на народната астронимия*. По-късно дисертацията ѝ е публикувана (*Звездното небе над нас. Етнолингвистично изследване на балканските народни астроними*. София, Изд. на БАН, 2006), напълно преработена и допълнена с нов емпиричен материал. През 1999 г., още в началото на научната си кариера, кандидатката получава наградата на БАН „Марин Дринов“ за млади учени „за значителни приноси в балканското езиковедие“.

Най-ранните публикации на Д. Младенова са в областта на балканската етнолингвистика, но те, както и по-късните ѝ изследвания, отразяват един широк кръг от научни интереси – българска диалектология и история на българския език, лингвистична география и ареална лингвистика, езикови контакти на Балканите. Младенова умело съчетава методите на всички тези дисциплини в своите проучвания. На конкурса тя се представя с внушителна по обем научна продукция от общо 65 публикации (на различни езици, у нас и в чужбина) – 1 монография, 1 речник (в съавторство), 1 електронен корпус (в съавторство), 6 студии, 21 статии, 9 рецензии и отзиви, 6 резюмета и тезиси на доклади, съставителство и редакция на 2 сборника (в съавторство), 18 доклада на научни конгреси и конференции. Интересът на специалистите към нейните публикации се доказва от многократното им цитиране от наши и чужди учени (забелязани 10 рецензии и 132 цитирания). Кандидатката участва в множество научни форуми у нас и в чужбина с доклади, които винаги предизвикват интерес (повечето от тях публикувани в разширен вид).

Сред ранните ѝ публикации се откроява пространната студия върху названията на насекомото калинка-малинка в балканска и славянска перспектива

(цитирана 23 пъти от различни учени). С тази студия, както също с редица статии и преди всичко със своята дисертация (цитирана и тя многократно), Д. Младенова се нарежда сред най-добрите етнолингвисти у нас. Етнолингвистичните ѝ изследвания показват изключително съвместно събиране на емпиричния материал (от всички възможни обнародвани и архивни източници), отлично познаване на българските диалекти и много добро ориентиране в балканските, завидни теоретични познания и компетентност. Към всяка тема авторката подхожда внимателно, с желание да осветли всички възникващи в процеса на анализа проблеми и да даде възможно най-убедителни отговори. И неизменно всяка публикация се придружава с професионално изработени лингвистични карти.

Всички публикувани изследвания на Д. Младенова са принос към изучаването на българските диалекти и картографирането на диалектни явления. Бих отбелязала специално участието ѝ (заедно с Олга Младенова) в създаването на „Отвъддунавски електронен корпус. Допълнение към „Българските говори в Румъния” от Максим Младенов“. Този корпус прави достъпен за всички диалектолози много богат диалектен материал (и транскрибиран, и със звук), дава сведения за селата с българско население, за анкетираните и анкетиращите. Реализиран е много професионално, на съвременно научно равнище. Кандидатката също така е член на малкия колектив, който подготвя за печат огромния архив за „Идеографски диалектен речник на българския език“, от който вече беше публикуван първият том.

Заслужават внимание и приносите на Д. Младенова в областта на езиковите контакти на Балканите. Те се откриват във всички нейни публикации, когато във фокуса на анализа попадат общи елементи в балканските езици. Кандидатката е сред малкото езиковеди не само у нас, а и в чужбина, които се стремят винаги да представят и ареалната картина на заемките от един балкански език в друг. В нарочна статия тя представя балканските езикови контакти в светлината на ареалната лингвистика.

Сред научните приноси на Дарина Младенова се откроява хабилитационният ѝ труд *От лингвистична география към ареална лингвистика. Теория и практика на анализа на късни явления в българския език: названията на домата и патладжана*. София, 2016, 333 с., 124 к. (Електронно издание. *Littera et Lingua. Series Dissertationes 9*). Бих казала, че това е труд, написан в научна зрялост, изключително компетентно, с впечатляваща задълбоченост и

последователност в анализа на езиковите данни. Още в началото на книгата личи стремеж всички използвани термини и понятия да бъдат изяснени, да се стъпи на добре обмислена теоретична основа. Прегледът на основните типове макрочленения на българската езикова територия показва солидни познания по българска диалектология. Обобщеното картографиране на членението север/юг, както и на вариантите на всичките три макрочленения, е принос към българската лингвистична география. Авторката тръгва от картата за ‘домат’ в Българския диалектен атлас и прави толкова задълбочен и детайлен анализ на разпространението, настъпването, застъпването, наслагването на названията на домата и патладжана, че читателят остава изумен от множеството проблеми, които е видяла, от множеството въпроси, които си задава и на които отговаря последователно, създавайки схеми, графики, карти и изяснявайки ареалната картина и всички процеси, довели до нея. Не са отминати и екстралингвистичните фактори, повлияли на тази картина, както и езиковите контакти на Балканите, що се отнася до произхода на картографираните названия. Смятам, че хабилизационният труд на Дарина Младенова, приносен в редица отношения, е явление в българската езиковедска литература. За първи път у нас толкова компетентно и убедително се показва какво може да се постигне с методите на ареалната лингвистика. И този труд, както и всички останали публикации на кандидатката, я представят като един много сериозен учен, който несъмнено се нарежда сред най-добрите млади езиковеди у нас.

Авторската справка коректно отразява приносния характер на публикациите, представени за конкурса.

В Катедрата по общо, индоевропейско и балканско езикознание Дарина Младенова подготвя и преподава успешно няколко години два различни курса: увод в общото езикознание (лекции и упражнения) и ареална лингвистика (за студенти-балканисти). Курсът ѝ по ареална лингвистика привлича студенти и от други специалности и факултети, които го записват като избираем.

Дарина Младенова е била на различни по характер и продължителност специализации по ареална лингвистика и диалектология в Германия, Австрия и Румъния. Чела е отделни лекции в Германия и Полша. Участвала е в множество национални и международни проекти. В рамките на дългогодишен междуакадемичен българо-румънски проект е организатор на редица двустранни конференции. Тя също така е член на Комисията по етнолингвистика към

Международния комитет на славистите, което също е знак за международно признание.

Заклучение: Сериозната научна продукция на гл. ас. д-р Дарина Младенова-Михайлова, приносите ѝ в българската диалектология, лингвистична география и ареална лингвистика, както и в балканското езикознание, успешната ѝ преподавателска и проектна дейност ми дават основание убедено да препоръчам на уважаемото научно жури да подкрепи кандидатурата ѝ за заемане на академичната длъжност *доцент* по обявеното направление.

16.6.2014

16.6.2015

Проф. д-р Василка Алексова

16.6.2016

(Катедра по общо, индоевропейско и балканско езикознание към Факултета по славянски филологии в Софийския университет „Св. Климент Охридски“)

София, 19.06.2016